

.....																			
	Kod ucznia																		
			-			-													
	Dzień		Miesiąc			Rok													
pieczętka WKK										DATA URODZENIA UCZNIĄ									

KONKURS PRZEDMIOTOWY Z GEOGRAFII DLA UCZNIÓW GIMNAZJUM

Rok szkolny 2014/2015

ETAP WOJEWÓDZKI

Drogi Uczniu,

witaj na III etapie konkursu geograficznego. Przeczytaj uważnie instrukcję a następnie postaraj się prawidłowo rozwiązać wszystkie zadania.

- **Arkusze zawiera 14 stron.**
- **W arkuszu jest do rozwiązania 18 zadań.**
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
- **Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.**
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem bądź piórem.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędne sformułowanie przekreśl i wpisz obok poprawne.
- Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
- Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów możliwą do uzyskania za jego rozwiązanie.
- Rozwiązując zadania możesz korzystać z kalkulatora oraz przyborów do kreślenia (linijka, kątomierz, cyrkiel).
- Brudnopis nie będzie oceniany.

Pracuj samodzielnie.

Czas pracy:

90 minut

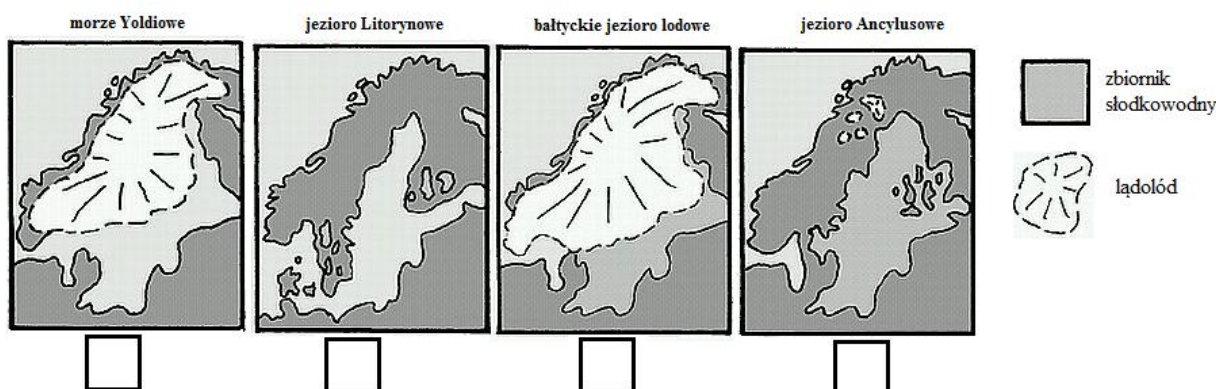
Liczba punktów
możliwych
do uzyskania:

85

Powodzenia!

Zadanie 1 (0 - 1 pkt.)

Uszereguj chronologicznie etapy powstawania Morza Bałtyckiego, wpisując w puste kratki numery (od 1 do 4) we właściwej kolejności od najstarszego do najmłodszego.

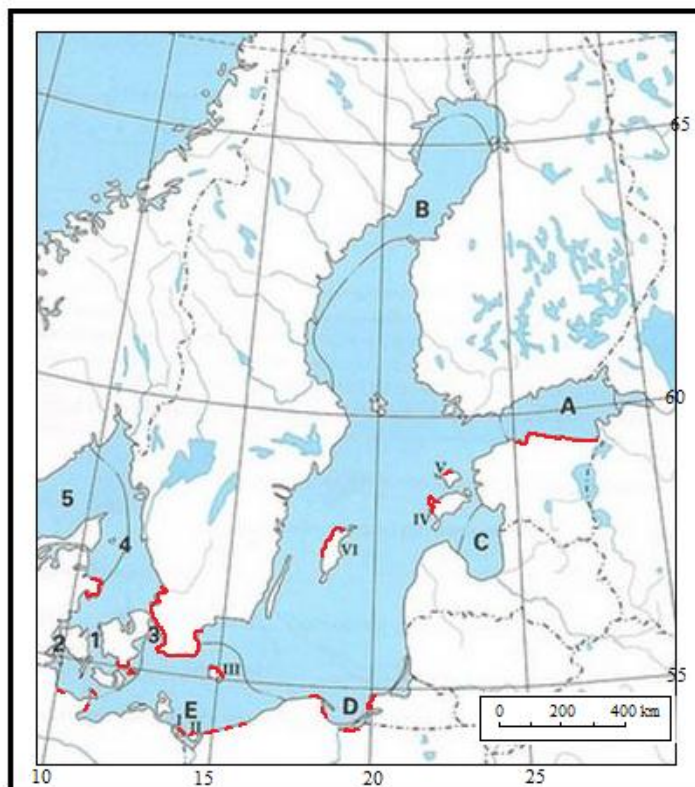
Rys.1. Etapy powstawania Morza Bałtyckiego

Źródło: sciaga.onet.pl

Rysunek 2 przedstawia mapę konturową Morza Bałtyckiego. Wykorzystaj ją do zadań od 2 do 4.

Zadanie 2 (0 – 7 pkt.)

a) Spośród zaznaczonych na rysunku elementów linii brzegowej Morza Bałtyckiego rozpoznaj wybrane obok:

Zatoki:

A -

C -

Cieśniny:

1 -

4 -

Wyspy:

III -

IV -

Rys.2. Mapa konturowa Morza Bałtyckiego i jego okolic

- b) Zaznacz na mapie symbolem **X** Głębię Landsort.
- c) Wpisz w konturach Estonii nazwę jej stolicy.
- d) Kolorem czerwonym zaznaczono jeden z typów wybrzeża. Wpisz poniżej typ zaznaczonego na czerwono wybrzeża i proces, który doprowadził do jego powstania.

Typ wybrzeża zaznaczony kolorem czerwonym	Proces, który doprowadził do jego powstania

Zadanie 3 (0– 3 pkt.)

Podkreśl jedno z poniższych wyrażen zapisanych kursywą tak aby zdanie było prawdziwe.

- a) Dostęp do Morza Bałtyckiego ma *sześć/siedem/osiem* państw Unii Europejskiej.
- b) Wyspy Alandzkie należą do *Finlandii/ Szwecji/Danii*.
- c) Największa głębokość morza wynosi *52,3 m/459 m /1327 m*.
- d) Poziom wód wewnątrzkontynentalnego Morza Bałtyckiego jest *taki sam / wyższy / niższy* niż w Oceanie Atlantyckim i Morzu Północnym.
- e) Średnie zasolenie wód Morza Bałtyckiego wynosi *ok. 2 ‰ / ok.7‰ / ok. 16 ‰*.
- f) Zasolenie Bałtyku jest największe w *cieśninie 1/cieśninie 2/ cieśninie 4*.

Zadanie 4 (0 – 4 pkt.)

Wymień dwie przyczyny (antropogeniczną i przyrodniczą) zanieczyszczeń wód Bałtyku i dwa rodzaje skutków z niego wynikających.

1.Przyczyna:

.....

Skutek:

.....

2.Przyczyna:

.....

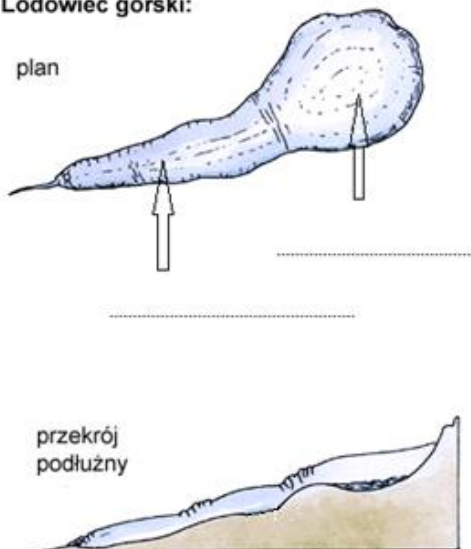
Skutek:

.....

Zadanie 5 (0- 7 pkt.)

Rysunek nr 3 przedstawia plan i przekrój podłużny lodowca górskiego a fotografia fragment krajobrazu polodowcowego Tatr Wysokich.

Lodowiec górski:

Rys.3 Źródło: www.mount.cad.pl

Wykorzystując własną wiedzę i powyższe rysunki wykonaj polecenia:

- W odpowiednich miejscach na planie nazwij wskazane strzałkami elementy lodowca.
- Na przekroju podłużnym lodowca linią wrysuj granicę wiecznego śniegu.
- Na planie lodowca górskiego zaznacz miejsce występowania „abłacji lodowcowej”.
- Spośród podanych form rzeźby podkreśl te, które powstają w wyniku niszczącej działalności lodowców górskich:

barańce (mutony), wał moreny czołowej, dolina zawieszona, dolina V-kształtna, dolina U-kształtna, pradolina, pole sandrowe, ozy, kemy, kar (cyrk) lodowcowy

- Rozpoznaj pojęcia po opisie:

A) Erozja lodowcowa, złobienie terenu oraz ścieranie skał podłoża w wyniku przesuwania się lodowca. -

B) Wygładzanie podłoża skalnego przez transportowany w stopie lodowca materiał morenowy. -

Zadanie 6 (0- 6 pkt.)

Rys. 4. Charakterystyczne elementy rzeźby polodowcowej w Polsce.

Źródło: <http://www.wiking.edu.pl>

Wykorzystując własną wiedzę i rys. nr 4 wybierz prawidłową odpowiedź.

1. W Polsce zasięg rzeźby młodoglacjalnej pokrywa się z zasięgiem zlodowacenia:
 - a) południowopolskiego (krakowskiego, Sanu);
 - b) północnopolskiego (bałtyckiego, Wisły);
 - c) środkowopolskiego (Odry).
2. Kolorem pomarańczowym zaznaczono:
 - a) pola sandrowe;
 - b) wzgórza morenowe;
 - c) pradoliny.
3. Do form peryglacjalnych należą:
 - a) sandry i drumliny;
 - b) pokrywy lessowe i gołoborza;
 - c) ozy i pradoliny.
4. Pokrywy lessowe występują na:
 - a) Nizinie Podlaskiej i Pojezierzu Kujawskim.
 - b) Nizinie Wielkopolskiej i Nizinie Śląskiej;
 - c) Wyżynie Sandomierskiej i Przedgórzu Sudeckim.
5. Sandry porastają kompleksy leśne zwane:
 - a) borami;
 - b) grądami;
 - c) łęgami.
6. Niegocin i Mamry zaliczają się do jezior typu:
 - a) wytopiskowego;
 - b) rynnowego;
 - c) morenowego.

Zadanie 7 (0- 3 pkt.)

Podaj nazwę najdalej wysuniętego punktu na południe Polski oraz oblicz odległość w km od niego do bieguna południowego.

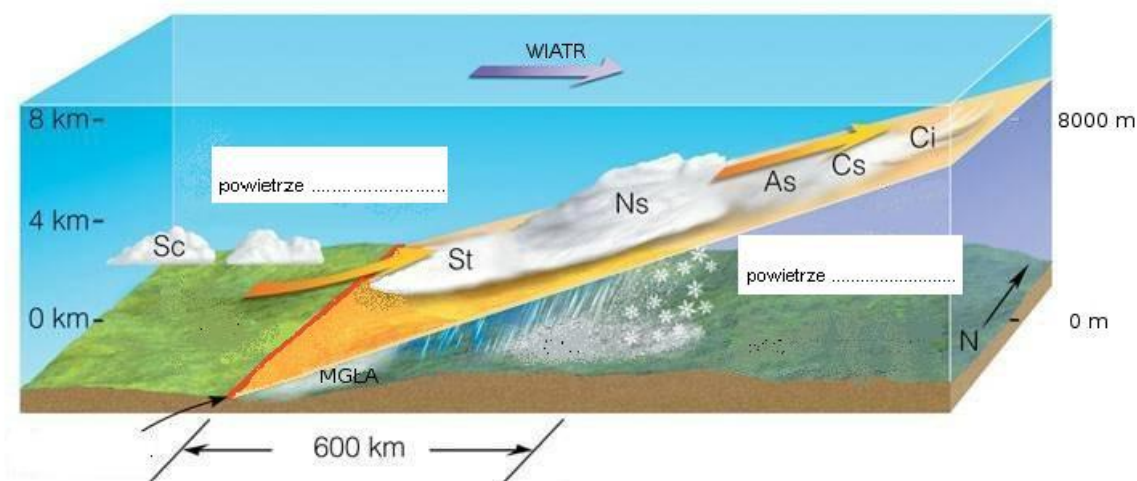
Nazwa najdalej wysuniętego punktu:

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 8 (0 - 4 pkt.)

W oparciu o rysunek nr 5 wykonaj polecenia.

Rys.5. Front atmosferyczny

Rysunek przedstawia front atmosferyczny

1. Podpisz w odpowiednich miejscach powietrze: ciepłe i chłodne.
2. Podaj nazwy przedstawionych na rysunku chmur piętra wysokiego.

Odpowiedź:

3. Uporządkuj warstwy atmosfery w kolejności od najniższej do najwyższej:

	egzosfera	mezosfera	troposfera	stratosfera	termosfera
Kolejność					

Zadanie 9 (0 – 3 pkt.)

Powierzchnia Jeziora Solińskiego wynosi 2163,2 ha. Oblicz jaką będzie miało ono powierzchnię na mapie równopowierzchniowej w skali 1: 260 000. Wynik podaj w cm^2

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 10 (0 - 2 pkt.)

Do nazwy regionu rolniczego dobierz po jednym warunku przyrodniczym sprzyjającym rozwojowi rolnictwa na jego obszarze.

Warunki przyrodnicze rozwoju rolnictwa: *czarne ziemie, najdłuższy okres wegetacyjny, aluwialna równina, czarnoziemy*

- a) Kujawy -
- b) Żuławy Wiślane -
- c) Nizina Śląska -
- d) Wyżyna Miechowska -

Zadanie 11 (0 - 3 pkt.)

Wymień trzy przyczyny i ich skutki demograficzne, jakie wystąpiły w Polsce w latach 1998 - 2002 (w okresie tzw. „drugiego przejścia demograficznego”).

Lp.	Przyczyna	Skutek demograficzny
<i>Przykład</i>	<i>Propagowanie modelu rodziny 2+1</i>	<i>Zmniejszyła się liczba urodzeń</i>
1		
2		
3		

Zadanie 12 (0 –8 pkt.)

Uzupełnij tekst o brakujące liczby i słowa:

Pod względem powierzchni Polska zajmuje miejsce w Unii Europejskiej. W 2014 r. w Polce w 914 miastach mieszkało ok.% ludności Polski. Województwem o największej liczbie ludności jest a województwem o największej gęstości zaludnienia: Do 5 największych miast Polski przekraczających 500 tys. mieszkańców należą:(1716 tys. ludności),(758 tys.),(719 tys.),(631 tys.),(551 tys.). W kraju obowiązuje trzystopniowy podział administracyjny, na który składają się: województw, 379 powiaty i 2479 gmin. Województwo podkarpackie graniczy z województwami: Pod względem administracyjnym województwo jest podzielone na powiatów oraz 4 miasta na prawach powiatu. Ludność mieszka w miastach i 2164 miejscowościach wiejskich. Ludność wiejska województwa podkarpackiego stanowi ok..... % ogólnej liczby mieszkańców.

Zadanie 13 (0 - 2 pkt.)

Korzystając z danych w tabeli oblicz liczbę zgonów w województwie podkarpackim w roku 2014. Wynik podaj w liczbach całkowitych.

Liczba ludności stan na 31.12.2014 r.	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Urodzenia żywe na 1000 mieszkańców
2 128 483	1,8	10,4

Obliczenia:

Źródło: Dane GUS z 2014

Odpowiedź:

Zadanie 14 (0 - 2 pkt.)

Oblicz współczynnik feminizacji w województwie podkarpackim wiedząc, że mieszka w nim 1042,3 tys. mężczyzn. Wynik podaj w liczbach całkowitych.

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 15 (0 - 8 pkt.)

Uzupełnij poniższą tabelę wpisując surowiec mineralny i okres geologiczny, w którym złożo powstało.

Lp.	Surowiec mineralny	Obszar występowania	Okres geologiczny
1.		Bogdanka k. Łęcznej	
2.		ok. Olkusza	
3.		ok. Bolesławca i Głogowa	
4.		ok. Turoszowa	

Zadanie 16 (0 – 4 pkt.)

Do rodzajów przemysłu i zakładów przemysłowych dopasuj miasta, w których są zlokalizowane.

1. Przemysł meblarski -	A) Sandomierz
2. Przemysł lotniczy -	B) Dębica
3. Huta szkła przemysłowego -	C) Koziencice
4. Zakłady taboru kolejowego -	D) Swarzędz
5. Przemysł oponiarski -	E) Lubin
6. Elektrownia ciepłna -	F) Gdańsk
7. Rafineria ropy naftowej -	G) Mielec
8. Zakłady azotowe -	H) Bydgoszcz
9. Huta miedzi -	I) Tarnów

Zadanie 17 (0 - 4 pkt.)

Podaj nazwy miejscowości województwa podkarpackiego, w których znajdują się poniższe obiekty sakralnej architektury drewnianej.

- a) Dawny kościół Wniebowzięcia NMP i Św. Michała Archaniola (obiekt wpisany na listę UNESCO) -

.....

- b) Kościół pw. Wszystkich Świętych (obiekt wpisany na listę UNESCO) -

.....

- c) Cerkiew greckokatolicka pw. Św. Paraskewy wraz z zespołem obronnym z 1583 r. -

.....

Źródło: www.wikipedia.org

d) Kościół pw. Św. Floriana z drewnianą dzwonnica i ołtarzem polowym (przeniesiony w 1943 r. z miejscowości Stany) –

.....

Zadanie 18 (0- 14 pkt.)

Przyporządkuj liczby od 1 do 14 zaznaczone na mapie Polski do poniższych opisów. Nazwij opisane elementy używając nazw geograficznych.

Rys. 6. Mapa konturowa Polski

Cyfra na mapie	Opis elementu geograficznego	Nazwa elementu geograficznego
	Rzeka we wschodniej Polsce, zachodniej Ukrainie i południowo-zachodniej Białorusi. Jej długość wynosi 772 km. Pod względem średniego przepływu jest piątą co do wielkości rzeką Polski.	

	Wapienna jaskinia krasowa położona w pobliżu Chęciny w Górach Świętokrzyskich. Można tu obejrzeć bogate i różnorodne formy naciekowe, jak stalaktyty, stalagmity, kolumny naciekowe i "perły" jaskiniowe.	
	Miasto na prawach powiatu, położone na Pojezierzu Wielkopolskim, nad rzeką Wartą. Historyczna stolica Wielkopolski. Obecnie to największy w kraju i jeden z większych w Europie ośrodków targowych.	
	Pofałdowana równina położona na północ od właściwych Sudetów, oddzielona od nich wyraźną linią tektoniczną. Najwyższe wzniesienie: Ślęża 718 m n.p.m.	
	Drugie wśród miast wojewódzkich pod względem gęstości zaludnienia. Stolica województwa podlaskiego.	
	Najdłuższy lewy dopływ Wisły. W okolicy Sulejowa utworzono na nim zalew długości ok. 17 km.	
	Najgłębsze jezioro w Polsce i w całej środkowej części Niżu Europejskiego.	
	Park narodowy utworzony w 1995 roku. Leży na granicy województw małopolskiego i podkarpackiego w samym sercu Beskidu Niskiego.	
	Pasma górskie osiągające wysokość 1725 m n.p.m. Najwyższy jego wierzchołek Diablak zaliczany jest do Korony Gór Polski. Park narodowy utworzony w obrębie pasma został wpisany przez UNESCO na listę światowych rezerwatów biosfery.	
	Najstarszy czynny do dnia dzisiejszego śródlądowy kanał wodny, łączący Odrę z Wisłą poprzez ich dopływy: Brdę oraz Noteć i Wartę.	
	Największa w Polsce i jedna z największych w Europie elektrowni wytwarzających energię elektryczną z węgla brunatnego o mocy 4320 MW.	
	W tym mieście znajduje się imponujący zamek z czerwonej cegły, zbudowany na brzegu Nogatu w 1274 roku przez Zakon Krzyżacki. Stanowi największą zachowaną fortecę gotycką w Europie.	

	<p>Najmłodszy park narodowy w Polsce. Utworzono go w 2001 r. dla ochrony unikatowych terenów podmokłych, rozległych łąk i pastwisk, które są jedną z najważniejszych w Polsce ostoją ptaków wodnych i błotnych.</p>	
	<p>Wyraźnie wypiętrzony wał wzniesień, szerokości 12-32 km i długości ok. 180 km, zbudowany z margli i wapieni. Najwyższe wzniesienie tej krainy osiąga 414 m n.p.m. W środkowej jego części utworzono park narodowy.</p>	

Brudnopis